

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ ҒЫЛЫМ
ЖӘНЕ ЖОҒАРЫ БІЛІМ МИНИСТРЛІГІ

А.БАЙТҰРСЫНОВ АТЫНДАҒЫ
ҚОСТАНАЙ Өңірлік университеті

ҚОСТАНАЙ ОБЛЫСЫ ӘКІМДІГІ МӘДЕНИЕТ БАСҚАРМАСЫНЫҢ "ЫБЫРАЙ АЛТЫНСАРИННИҢ ҚОСТАНАЙ ОБЛЫСТЫҚ
МЕМОРИАЛДЫҚ МҰРАЖАЙЫ" КОММУНАЛДЫҚ МЕМЛЕКЕТТІК МЕКЕМЕСІ

КОММУНАЛЬНОЕ ГОСУДАРСТВЕННОЕ УЧРЕЖДЕНИЕ "КОСТАНАЙСКИЙ ОБЛАСТНОЙ МЕМОРИАЛЬНЫЙ
МУЗЕЙ ИБРАЯ АЛТЫНСАРИНА" УПРАВЛЕНИЯ КУЛЬТУРЫ АКИМАТА КОСТАНАЙСКОЙ ОБЛАСТИ

АЛТЫНСАРИН ОҚУЛАРЫ

«ИННОВАЦИЯ, БІЛІМ, ТӘЖІРИБЕ-БІЛІМ
БЕРУ ЖОЛЫНЫҢ ВЕКТОРЛАРЫ»
ХАЛЫҚАРАЛЫҚ
ҒЫЛЫМИ-ПРАКТИКАЛЫҚ
КОНФЕРЕНЦИЯСЫ

МАТЕРИАЛДАРЫ

І КІТАП

АЛТЫНСАРИНСКИЕ ЧТЕНИЯ

МАТЕРИАЛЫ

МЕЖДУНАРОДНОЙ
НАУЧНО-ПРАКТИЧЕСКОЙ
КОНФЕРЕНЦИИ
«ИННОВАЦИИ, ЗНАНИЯ,
ОПЫТ – ВЕКТОРЫ
ОБРАЗОВАТЕЛЬНЫХ ТРЕКОВ»

І КНИГА

Қостанай, 2023

УДК 37.02
ББК 74.00
И 63

РЕДАКЦИЯ АЛҚАСЫ/ РЕДАКЦИОННАЯ КОЛЛЕГИЯ

Куанышбаев Сеитбек Бекенович, А.Байтұрсынов атындағы Қостанай өңірлік университетінің Басқарма Төрағасы-Ректоры, география ғылымдарының докторы, Қазақстан Педагогикалық Ғылымдар Академиясының мүшесі;

Жарлыгасов Женис Бахытбекович, А.Байтұрсынов атындағы Қостанай өңірлік университетінің Зерттеулер, инновация және цифрландыру жөніндегі проректоры, ауыл шаруашылығы ғылымдарының кандидаты, қауымдастырылған профессор;

Скударева Галина Николаевна, педагогика ғылымдарының кандидаты, доцент, Мәскеу облысындағы МОУ «Мемлекеттік гуманитарлық-технологиялық университеті» ректорының м.а.; Ресей Федерациясының жалпы білім беру ісінің құрметті қызметкері, Ресей;

Бережнова Елена Викторовна, педагогика ғылымдарының докторы, профессор Мәскеу халықаралық мемлекеттік қатынастар институты, Ресей;

Ибраева Айман Елемановна, «Қостанай облысы әкімдігінің білім басқармасы» ММ жетекшісі;

Онищенко Елена Анатольевна, «Педагогикалық шеберлік орталығы» жекеменшік мекемесінің Қостанай қаласындағы филиалының директоры;

Демисенова Шнар Сапаровна, педагогика ғылымдарының кандидаты, А.Байтұрсынов атындағы Қостанай өңірлік университетінің педагогика және психология кафедрасының меңгерушісі;

Утегенова Бибикуль Мазановна, педагогика ғылымдарының кандидаты, А.Байтұрсынов атындағы Қостанай өңірлік университетінің педагогика және психология кафедрасының профессоры;

Смаглий Татьяна Ивановна, А.Байтұрсынов атындағы Қостанай өңірлік университетінің, педагогика ғылымдарының кандидаты; педагогика және психология кафедрасының қауым.профессоры;

Жетписбаева Айсылу Айратовна, А.Байтұрсынов атындағы Қостанай өңірлік университетінің Ы.Алтынсарин атындағы әдістемелік кабинетінің меңгерушісі.

«Инновация, білім, тәжірибе-білім беру жолының векторлары»: 2023 жылдың 17 ақпандағы Халықаралық ғылыми-тәжірибелік конференция материалдары. I Кітап. – Қостанай: И 63 А.Байтұрсынов атындағы Қостанай өңірлік университеті, 2023. – 1081 б. = «Инновации, знания, опыт – векторы образовательных треков»: Материалы международной научно-практической конференции, 17 февраля 2023 года. I Книга. – Костанай: Костанайский региональный университет имени А.Байтұрсынова, 2023. – 1081 с.

ISBN 978-601-356-244-5

Жинаққа «Инновация, білім, тәжірибе-білім беру жолының векторлары» атты Алтынсарин оқулары халықаралық ғылыми-практикалық конференция материалдары енгізілген.

Талқыланатын мәселелердің алуан түрлілігі мен кеңдігі мақала авторларына заманауи білім беруді жаңғырту мен дамытудың, осы үдерісте қазақ ағартушыларының педагогикалық мұрасын пайдаланудың жолдарын, мұғалімдерді даярлаудың тиімді технологиялары мен форматтарын әзірлеу мен енгізу мәселелерін, ақпараттық қоғамдағы білім беру кеңістігінің ерекшеліктерін айқындауға, сондай-ақ педагогтердің инновациялық қызметінің тәжірибесін жинақтауға, педагогикалық үдеріс субъектілерін психологиялық-педагогикалық қолдауға мүмкіндік берді.

Бұл жинақтың материалдары ғалымдарға, жоғары оқу орындары мен колледж оқытушыларына, мектеп мұғалімдері мен мектепке дейінгі тәрбиешілерге, педагог-психологтарға, магистранттар мен студенттерге қызықты болуы мүмкін.

В сборнике содержатся материалы Международной научно-практической конференции Алтынсаринские чтения «Инновации, знания, опыт – векторы образовательных треков». Многообразие и широта обсуждаемых проблем позволили авторам статей определить векторы модернизации и развития современного образования, использования в данном процессе педагогического наследия казахских просветителей, вопросов разработки и внедрения эффективных технологий и форматов подготовки учителей, специфики образовательного пространства в информационном обществе, а также обобщения опыта инновационной деятельности педагогов, психолого-педагогической поддержки субъектов педагогического процесса.

Материалы данного сборника могут быть интересны ученым, преподавателям вузов и колледжей, учителям школ и воспитателям дошкольных учреждений, педагогам-психологам, магистрантам и студентам.

ISBN 978-601-356-244-5

9 786013 562445

УДК 37.02
ББК 74.00

© А.Байтұрсынов атындағы Қостанай өңірлік университеті, 2023
© Костанайский региональный университет имени А.Байтұрсынова, 2023

ӘОЖ 004.05

ИНТЕРАКТИВТІ ОҚЫТУ ТЕХНОЛОГИЯСЫ: МОБИЛЬДІ ҚОСЫМША ҚҰРАСТЫРУ

Несіпбай Нағима Ағытайқызы
2 курс магистранты
Кузенбаев Батырхан Аманжолович
PhD доктор, ақпараттық жүйелер кафедрасының меңгерушісі
А.Байтұрсынов атындағы ҚӨУ
Қостанай қаласы, Қазақстан
E-mail: nagim.jomkt7@gmail.com

Аңдатпа

Мақаланың өзектілігі мобильді оқытудың пайда болуымен және оның оқу іс-әрекетіндегі жаңа мүмкіндіктерімен байланысты. Мобильді оқытуды іске асыру саласындағы қолданыстағы тәжірибе мен әдістемелік әзірлемелерге талдау жүргізілді. Шет тілді студенттер үшін қазақ тілін үйренуге арналған Android ОЖ-де мобильді қосымшаны іске асыру мүмкіндігі қарастырылды. Мобильді оқытуды қолдану аралас оқытуда тиімді екендігі атап өтілді. Талаптарға сәйкес модульдік құрылым және мобильді қосымша әзірленді.

Кілттік сөздер: Интерактивті оқыту, мобильді қосымша, мобильді оқыту, оқыту жүйесі.

Аннотация

Актуальность статьи обусловлена появлением мобильного обучения и его новыми возможностями в учебной деятельности. Проведен анализ существующего опыта и методических разработок в области реализации мобильного обучения. Рассмотрена возможность реализации мобильного приложения на ОС Android для изучения казахского языка для иноязычных студентов. Отмечено, что применение мобильного обучения эффективно в смешанном обучении. В соответствии с требованиями разработаны модульная структура и мобильное приложение.

Ключевые слова: интерактивное обучение, мобильное приложение, мобильное обучение, система обучения.

Abstract

The relevance of the article is due to the emergence of mobile learning and its new opportunities in educational activities. The analysis of existing experience and methodological developments in the field of mobile learning implementation is carried out. The possibility of implementing a mobile application on Android OS for learning the Kazakh language for foreign-speaking students is considered. It is noted that the use of mobile learning is effective in mixed learning. In accordance with the requirements, a modular structure and a mobile application have been developed.

Key words: interactive learning, mobile application, mobile learning, learning system.

Қазіргі уақытта кезкелген қызметке қол жеткізу қашықтық пен уақыт бойынша шектелмейді. Сондықта, интернет-технологиялардың дамуы білім беру саласында да өзгерістерге алып келеді. Бүгінгі таңда білім берудің ең маңызды шарты–педагогикалық технологияны цифрлық технологиялардың элементтерімен байыту. Бұл шартты жүзеге асыру үшін ең қолайлы–аралас оқыту, ол күндізгі аудиториялық және онлайн оқытуды біріктіреді және сонымен бірге студенттердің танымдық қажеттіліктері мен мүмкіндіктеріне сәйкес белсенді өзін-өзі тәрбиелеу әрекеттеріне мүмкіндіктер жасайды. Интернет желісі болған кезде білім алу қол жетімді болады, өйткені кез-келген уақытта және кез-келген жерде оқуға болады. Оқытудағы жаңа технология – мобильді оқыту дамуда, ол білім беру саласында өз позициясын берік ала бастайды. Бұл жағдайда портативті мобильді құрылғылар қолданылады, яғни планшеттер, ұялы телефондар, электронды кітап оқу құрылғылары және т.б.

ЮНЕСКО-ның мобильді оқыту қызметкерлері «мобильді технологияны жеке-жеке және басқа ақпараттық-коммуникациялық технологиялармен (акт) бірлесіп, оқу процесін орны мен уақытына қарамастан ұйымдастыру үшін пайдалану» деп түсінеді [1].

Оқу процесінде мобильді технологияларды зерттеуді талдау көрсеткендей, жұмыстардың көпшілігі: мобильді технологиялардың дидактикалық қасиеттері мен функциялары, олардың типологиясы; оқу жұмыстарының әртүрлі түрлері үшін қолдану нұсқаларының теориялық негіздемесі; олардың сәтті интеграциялану тәсілдері мен шарттары оқу және оқу емес мобильді қосымшалардың сипаттамасы [2].

Студенттер мен оқытушылар арасында мобильді құрылғыларға іс жүзінде еркін қол жетімділіктің болуына және ғылыми орта тарапынан мәселеге айтарлықтай қызығушылық танытқанына қарамастан, мобильді оқыту оқу тәжірибесінде кең таралған емес.

Осылайша, өзектілік мобильді оқытуды интеграциялау үшін мобильді қосымшалар әдістемесінің жеткіліксіз дамуымен және оларды барлық деңгейлерде білім беру процесінде практикалық іске асыру қажеттілігімен анықталады. Бұл ретте мобильді оқытудың бірқатар артықшылықтары бар:

– білім берудің қол жетімділігі, күнделікті қолданылатын арзан технологияларды қолдана отырып, өзмеағымен оқу мүмкіндігі жақсарады және жеңілдетіледі;

– оқу сұраныстары неғұрлым толық қанағаттандырылады: оқу қызығушылықтары ақысыз Оқу материалдары немесе подкасттар сияқты қосымша ресурстарға қол жеткізу арқылы білім беру бағдарламаларынан тыс қанағаттандырылады; мобильді құрылғылар бәсекеге қабілеттілікті арттыруға, өмірлік дағдылар мен дағдыларды алуға, жұмыс әдістерін жақсартуға ықпал ететін заманауи іскерлік өмірдің бөлігі болып табылады;

– қарым-қатынас өзара әрекеттесу ретінде сақталады: өтіп жатқан оқу процесі туралы әсерлермен бірден бөлісуге болады; тәуекел тобындағы студенттерге әлеуметтік желілер арқылы психологиялық қолдау көрсетіледі, бұл оқудағы ықтимал проблемаларды жақсырақ диагностикалауды және бағалауды жүзеге асырады;

– оқытудың басқа түрлерімен біріктіру мүмкіндігі бар;

– оқу процесін қарқындатуға мүмкіндік бар;

– білім деңгейі бүгінгі күннің сұраныстарына жауап береді: оқушылар мобильді құрылғыларды барлық жерде пайдаланады, әлеуметтік тапсырыс пен оқушылардың мүдделері сәйкес келеді [3].

Зерттеу материалдары мен әдістері. Мобильді құрылғылар нарығы үнемі дамып, жетілдіріліп отырады. Адамдардың басым көпшілігі интернетке қосылу, бизнес, ақпарат іздеу және т.б. мәселелерін шеше отырып, мобильді құрылғыларды пайдаланады.

Мобильді қосымшалар – мобильді құрылғыларды пайдалану құралдарының бірі. Мысалы, Google Play мамандандырылған қызметі әртүрлі қосымшаларға қол жеткізуге мүмкіндік береді. Бұл қызметте келесі білім беру қосымшалары бар: әртүрлі пәндер бойынша емтиханға дайындалуға арналған қосымшалар, шет тілдерін үйренуге арналған қосымшалар, анықтамалық қосымшалар, бағдарламалауды үйренуге арналған қосымшалар және т. б. Қолда бар білім беру қосымшалары келесі дидактикалық мүмкіндіктерге ие: Мета ақпаратқа қол жеткізуге, жобалау қызметін орындауға және ұйымдастыруға, электрондық портфолио құруға, жаңа форматтағы тапсырмалар жасауға мүмкіндік береді; дербес оқытуды, топтық жобалау қызметін ұйымдастыруға, жедел кері байланысты, өзін-өзі бағалауды және топтық бағалауды жүзеге асыруға, қалыптастырушы бақылауды жүргізуге, презентациялар жасауға мүмкіндік береді [2; 4; 5].

Оқытуға арналған қосымшалардың көптігіне, мобильді оқытуға арналған қосымшаларды әзірлеу және пайдалану бойынша әдістемелік ұсыныстарға қарамастан, олар әлі де жеткіліксіз, атап айтқанда, әлеуметтік Ғылымның пәндік саласында оқыту үшін.

Зерттеу нәтижелері. «Қазақ тілі» білім беру саласында мобильді оқыту әлеуетін неғұрлым тиімді пайдалану үшін мен интерактивті және жеке оқытуды (тақырыптар бойынша топтастырылған оқу материалын оқушының сұрауы бойынша көрнекі түрде ұсыну) және білімді бақылауды (белгілі бір тақырыптар бойынша тестілеу) іске асыруға арналған мобильді қосымша әзірледім.

Оқытудың интерактивтілігі мен даралығын қамтамасыз ету үшін орналастырудың қарапайымдылығымен ұштастыра отырып, Қостанай Өңірлік университеті оқушыларының көпшілігі иеленетін Android операциялық жүйесі негізінде мобильді құрылғыларға арналған қосымша жасалды.

Қолданба модульдік құрылымға ие. Модульдік құрылым қосымшаның функционалдығын кеңейту, қосымшаның ақауларға төзімділігін арттыру мақсатында, оның ішінде пайдаланушы тарапынан дұрыс емес кірістерді енгізу кезінде әр модульді тәуелсіз өзгерту мүмкіндігін қамтамасыз етуге мүмкіндік береді.

Қосымша 3 модульден құралған

1. «Интерфейс» – пайдаланушы интерфейсін қамтамасыз ететін модуль.

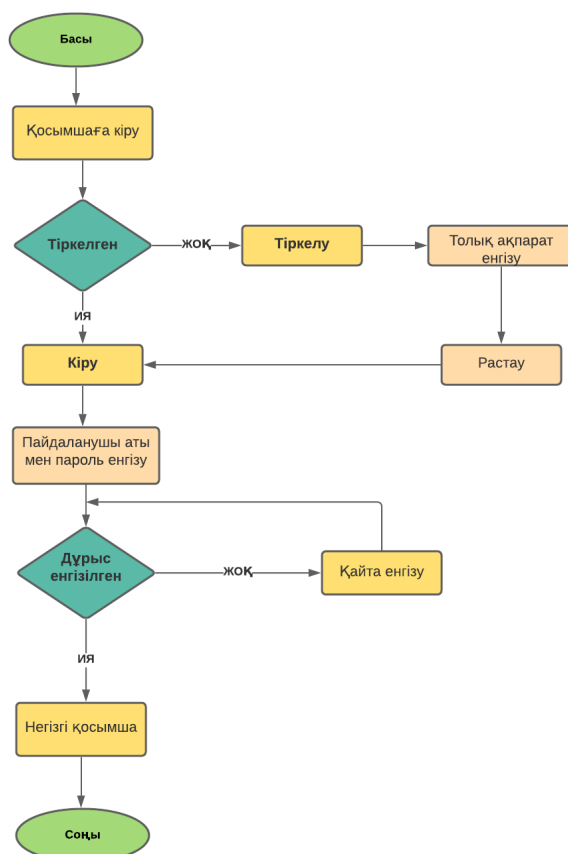
2. «Теория – практика» – оқу материалын беруді және құрылымдауды қамтамасыз ететін, сондай-ақ оқушының нақты білімін тексеру және бағалау алгоритмдерін іске асыратын модуль.

3. «Деректер қоры» – оқушының аты-жөні, логин және құпия сөз сияқты деректерді сақтауды қамтамасыз ететін модуль.

Әрбір модуль қалған модульдер мен сыртқы актерлер үшін біртұтас интерфейсті білдіретін тұтас бірлік болып табылады.

Бұдан басқа, оқу және бақылау материалдарын толықтырудың бірлігі мен жеделдігін қамтамасыз ету үшін қосымша «Клиент – Сервер» архитектурасы шеңберінде іске асырылды, мұнда «деректер қоры» модулі серверде, ал «Интерфейс» және «Теория – Практика» модульдері оқушының мобильді құрылғысында орындалады.

«Easy Kazakh» қосымшасын пайдалану үшін пайдаланушылар тіркелу тиісті. Тіркелудің міндетті болуы қосымшадағы білімді бекітуге арналған тапсырмаларға байланысты. Тапсырмалар жабық деңгейлерден тұратындықтан, олардың сақталуын қамтамасыз ету үшін әр қолданушы тіркелуі тиіс. Жалпы қосымшаға кіру мен тіркелу қалай жұмыс істейтінін сурет 1–де көрсетілген блок-схеманы көре аласыз.

Сурет 1. Тіркелу блок – схемасы.

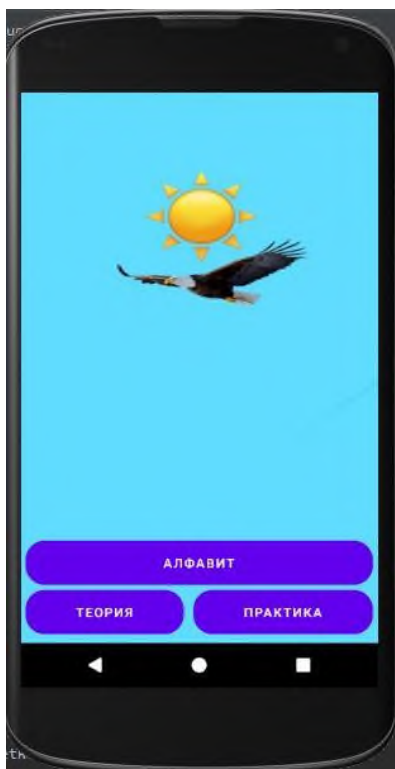
Әзірленіп жатқан қосымшаның жаңалығы келесідей:

– қосымшаның функционалдығын икемді және жылдам кеңейту перспективалары қамтамасыз етілді (оқу материалдарын ұсынудың жаңа нысандарын қосу, мысалы, интерактивті жіктемелер, тест сұрақтарының жаңа түрлерін қосу);

– мобильді құрылғыларда жұмыс істеу әр оқушы үшін жеке компьютерлерді пайдалану қажеттілігін жояды, өйткені мобильді құрылғылар оқушылардың көпшілігінде бар (қажет болған жағдайда «Интерфейс» модулін өзгерту арқылы Windows, Linux, MacOS X жұмыс үстелі операциялық жүйелеріне арналған қосымшаны одан әрі қайта құрастыру арқылы жұмыс үстелі қосымшасының нұсқасын жасауға болады)

мобильді құрылғыға арналған қосымша, оқушыға әр түрлі иллюстрациялармен бірге материал–ды – екі өлшемді кескіндерді, үш өлшемді модельдерді, бейнежазбаларды, интерактивті диаграммаларды – үйренуге және материалды игеруді өзін–өзі тексеру үшін тестілеуден өтуге мүмкіндік береді

Сурет 2–де қосымшаның басты беті көрсетілген. Басты бетте Әліппе, Теория, Практика деген үш батырма орналасқан. Пайдаланушы өзінің қалауы бойынша батырмаларға басып, келесі беттерге көше алады.

Сурет 2 Қосымшаның басты беті.

Қорытындылай келе, мобильді қосымшаның болуы студенттерге кез-келген уақытта, тіпті Интернет желісі болмаса да, оны мобильді құрылғыдан іске қосуға және теориялық материалды зерттеуге мүмкіндік беретінін атап өтуге болады.

Мобильді қосымшалар ең кең аудиториямен тиімді әсер ету құралдарының біріне айналуға қолданбаны әзірлеу, әрине, көп уақыт пен күш жұмсайды, бірақ оқуды ілгерілетудің басқа құралдарына бағынбайтын мақсаттарға қол жеткізуге әкеледі.

Мобильді қосымшаны пайдалану кезінде жүзеге асырылуы мүмкін интерактивті басқарылатын өзін-өзі оқыту принципін енгізу сонымен қатар ақпараттық-коммуникациялық технологиялардың білім алушының танымдық және әлеуметтік қызметіне деструктивті әсерін азайтуға мүмкіндік береді.

Әдебиеттер тізімі:

1. Рекомендации по политике в области мобильного обучения [Электрондық ресурс] URL: <http://iite.unesco.org/pics/publications/ru/files/3214738.pdf>
2. Жилина А.И. Мобильное обучение как педагогическая инновация в системе управления знаниями. [Мәтін]: оқу құралы / А.И.Жилина, Г.П.Чепуренко, Д.В.Юрьева // Вестник Ленинградского государственного университета им. А.С.Пушкина. 2019. №2. 132–145 с.
3. Маньшин М.Е. Использование мобильных приложений (плейкастов, буктрейлеров) на уроках литературы. [Мәтін]: оқу құралы / М.Е.Маньшин // Известия Волгоградского педагогического университета. 2019. №3. 46–49 с.
4. Омарова С.К. Характеристика и дидактический потенциал мобильно–цифровых технологий обучения иностранным языкам. [Мәтін]: оқу құралы / С.К.Омарова // Вестник ТГПУ. 2018. – №1 (190). 52–58 с.
5. Титова С.В. Дидактические проблемы интеграции мобильных приложений в учебный процесс. [Мәтін]: оқу құралы / С.В.Титова // Вестник Тамбовского университета. Серия Гуманитарные науки. 2016. Т. 21. Вып. 7–8 (159–160). 7–14 с.